

Art. 2b. (uchylony)**Art. 2c.** [Delegacja ustawowa]

Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wykaz robót budowlanych, z uwzględnieniem postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz.Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą 2014/24/UE”, oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (Dz.Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą 2014/25/UE”.

Spis treści

	Nb
1. Przepis wykonawczy	1
2. Wykaz robót budowlanych	2

- 1 1. Przepis wykonawczy.** Wykonując dyspozycję ustawową Minister Rozwoju wydał 26.7.2016 r. rozporządzenie w sprawie wykazu robót budowlanych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1125), które weszło w życie wraz z nowelizacją ustawy, czyli 28.7.2016 r.
- 2 2. Wykaz robót budowlanych.** W rozporządzeniu znajduje się załącznik zawierający wykaz robót budowlanych w pełni zgodny z załącznikiem II do dyrektywy 2014/24/UE i załącznikiem I do dyrektywy 2014/25/UE. Załącznik ten odpowiada też NACE, czyli statystycznej kwalifikacji działalności gospodarczej w Unii Europejskiej. W załączniku zamieszczono sekcję F – budownictwo, zawierającą dział 45, składający się z pięciu grup, podzielonych na klasy. Przy poszczególnych rodzajach działalności podano też kody CPV od 45 000 000 do 45 500 000.

Art. 3. [Podmioty objęte ustawą]

1. Ustawę stosuje się do udzielania zamówień publicznych, zwanych dalej „zamówieniami”, przez:

- 1) jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych;
- 2) inne, niż określone w pkt 1, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej;
- 3) inne, niż określone w pkt 1, osoby prawne, utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie oraz w pkt 1 i 2, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot:
 - a) finansują je w ponad 50% lub
 - b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
 - c) sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub

- d) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego
- o ile osoba prawna nie działa w zwykłych warunkach rynkowych, jej celem nie jest wypracowanie zysku i nie ponosi strat wynikających z prowadzenia działalności;
- 3a) związki podmiotów, o których mowa w pkt 1 i 2, lub podmiotów, o których mowa w pkt 3;
- 4) inne niż określone w pkt 1–3a podmioty, jeżeli zamówienie jest udzielane w celu wykonywania jednego z rodzajów działalności, o której mowa w art. 132, a działalność ta jest wykonywana na podstawie praw szczególnych lub wyłącznych albo jeżeli podmioty, o których mowa w pkt 1–3a, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot wywierają na nie dominujący wpływ, w szczególności:
- a) (*uchylona*)
 - b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji lub
 - c) posiadają ponad połowę głosów wynikających z udziałów albo akcji, lub
 - d) (*uchylona*)
 - e) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego;
- 5) inne niż określone w pkt 1–4 podmioty, jeżeli zachodzą następujące okoliczności:
- a) ponad 50% wartości udzielanego przez nie zamówienia jest finansowane ze środków publicznych lub przez podmioty, o których mowa w pkt 1–3a,
 - b) wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8,
 - c) przedmiotem zamówienia są roboty budowlane w zakresie inżynierii lądowej lub wodnej określone w załączniku II do dyrektywy 2014/24/UE, budowy szpitali, obiektów sportowych, rekreacyjnych lub wypoczynkowych, budynków szkolnych, budynków szkół wyższych lub budynków wykorzystywanych przez administrację publiczną lub usługi związane z takimi robotami budowlanymi.
- 6) (*uchylony*)
- 7) (*uchylony*)

2. Prawami szczególnymi lub wyłącznymi w rozumieniu ust. 1 pkt 4 są prawa przyznane w drodze ustawy lub decyzji administracyjnej, polegające na zastrzeżeniu wykonywania określonej działalności dla jednego lub większej liczby podmiotów, wywierające istotny wpływ na możliwość wykonywania tej działalności przez inne podmioty, z wyłączeniem praw przyznanych w drodze ogłoszonego publicznie postępowania na podstawie obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów, w szczególności postępowania:

- 1) obejmującego ogłoszenie o zamówieniu lub wszczęcie postępowania o udzielenie koncesji na roboty budowlane lub usługi;
- 2) prowadzonego na podstawie przepisów, o których mowa w ust. 2a.

2a. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych podaje w drodze obwieszczenia ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” oraz zamieszcza na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych, zwanego dalej „Urzędem”, wykaz aktów prawnych wdrażających przepisy określone w załączniku II do dyrektywy 2014/25/UE.

3. Podmioty, o których mowa w ust. 1, przyznając środki finansowe na dofinansowanie projektu, mogą uzależnić ich przyznanie od zastosowania przy ich wydatkowaniu zasad równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości.

Spis treści

	Nb		Nb
1. Zakres podmiotowy	1	20. PAN	20
2. Sektor finansów publicznych	2	21. Instytucje kultury	21
3. Organy władzy publicznej	3	22. Państwowe i samorządowe osoby prawne	22
4. Najwyższy organ administracji rządowej	4	23. Instytuty badawcze	23
5. Organy kontroli państwowej i ochrony prawa	5	24. Lasy Państwowe	24
6. Sądy i trybunały	6	25. Podmioty prawa publicznego	25
7. Gmina	7	26. Radio i telewizja	26
8. Związki metropolitalne	8	27. NBP	27
9. Związki międzygminne	9	28. Poczta Polska	28
10. Jednostki budżetowe	10	29. Związki podmiotów	29
11. Samorządowy zakład budżetowy	11	30. Zamawiający sektorowi	30
12. Agencja wykonawcza	12	31. Warunki kwalifikacyjne	31
13. Instytucja gospodarki budżetowej	13	32. Środki publiczne	32
14. Państwowy fundusz celowy	14	33. Prawa szczególne i wyłączne	33
15. ZUS	15	34. Wykaz aktów prawnych	34
16. KRUS	16	35. Dofinansowanie	35
17. Narodowy Fundusz Zdrowia	17	36. Wspólnota mieszkaniowa	36
18. SPZOZ	18	37. Energetyka jądrowa	37
19. Uczelnie publiczne	19		

1 1. Zakres podmiotowy. Przepis ten określa zakres podmiotowy ustawy, wymieniając kategorie jednostek organizacyjnych, które muszą stosować ustawę. Nakaz stosowania ustawy jest bezwzględny. Oznacza to, iż podmiotów wymienionych w tym przepisie nikt **nie może zwolnić** z obowiązku stosowania ustawy. W szczególności uprawnień takich nie mają np. RM czy Prezes UZP.

2 2. Sektor finansów publicznych. Zgodnie z art. 9 FinPublU sektor finansów publicznych tworzą:

- 1) organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądy i trybunały;
- 2) jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki;
- 3) związki metropolitalne;
- 4) jednostki budżetowe;
- 5) samorządowe zakłady budżetowe;
- 6) agencje wykonawcze;
- 7) instytucje gospodarki budżetowej;
- 8) państwowe fundusze celowe;
- 9) Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i fundusze zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 10) Narodowy Fundusz Zdrowia;

- 11) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej;
- 12) uczelnie publiczne;
- 13) Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne;
- 14) państwowe i samorządowe instytucje kultury;
- 15) inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego.

3. Organy władzy publicznej. Za **organy władzy publicznej** należy uznać **Sejm** **3** i **Senat**, które sprawują władzę ustawodawczą w Rzeczypospolitej Polskiej (art. 95 Konstytucji RP) oraz **Prezydenta**, który jest najwyższym przedstawicielem RP (art. 126 Konstytucji RP). Wydatki tych organów są realizowane poprzez Kancelarię Sejmu, Kancelarię Senatu i Kancelarię Prezydenta. Kancelarie te są zamawiającym w rozumieniu Prawa zamówień publicznych, a szefowie kancelarii – kierownikami zamawiającego w rozumieniu przepisu art. 2 pkt 3.

4. Najwyższy organ administracji rządowej. Najwyższym organem administracji rządowej jest **Rada Ministrów**, która składa się z Prezesa RM i ministrów. W jej skład mogą też wchodzić wiceprezesa RM oraz przewodniczący określonych w ustawach komitetów (art. 147 Konstytucji RP). Określonymi działami administracji rządowej kierują ministrowie. Przedstawicielem RM w województwie jest wojewoda. Jednak jednostkami sektora finansów publicznych nie są ministrowie, lecz tworzone przy tych organach jednostki organizacyjne (Kancelaria Prezesa RM, ministerstwa, komitety, urzędy centralne, urzędy wojewódzkie itp.). Szczegółowe zasady kierowania administracją rządową określają przepisy ustawy z 8.8.1996 r. o Radzie Ministrów (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 392 ze zm.). Wynika z niej, że organami administracji rządowej są także jednostki obsługujące urzędy centralne i wojewodów. Sektor finansów publicznych tworzą zatem instytucje powołane w celu realizacji zadań powierzonych władzy wykonawczej, koordynowane i kontrolowane przez RM, ministrów, kierowników urzędów centralnych oraz inne jednostki wykonujące zadania państwa [zob. też *P. Smoleń* (red.), *Ustawa o finansach publicznych. Komentarz*, Warszawa 2014, komentarz do art. 9, teza II.1]. Zatem zamawiającym w rozumieniu Prawa zamówień publicznych są jednostki organizacyjne tworzone przy organach administracji rządowej.

5. Organy kontroli państwowej i ochrony prawa. Do organów kontroli państwowej **5** i ochrony prawa, zgodnie z rozdziałem IX Konstytucji RP, należy zaliczyć:

- 1) Najwyższą Izbę Kontroli (ustawa z 23.12.1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 524 ze zm.);
- 2) Rzecznika Praw Obywatelskich (ustawa z 15.7.1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich, t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2179);
- 3) Krajową Radę Radiofonii i Telewizji (ustawa z 29.12.1992 r. o radiofonii i telewizji, t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 361 ze zm.).

Do organów kontroli państwowej należy zaliczyć także regionalne izby obrachunkowe (art. 171 ust. 2 Konstytucji RP; ustawa z 7.10.1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 561 ze zm.).

Ponadto w doktrynie zgodnie wyróżnia się następujące **niekonstytucyjne organy kontroli i ochrony prawa** [zob. *P. Smoleń* (red.), *Ustawa o finansach publicznych*, Legalis, komentarz do art. 9]:

- 1) Rzecznika Praw Dziecka (ustawa z 6.1.2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka, t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 922);
- 2) Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (ustawa z 10.5.2018 r. r. o ochronie danych osobowych, Dz.U. z 2018 r. poz. 1000 ze zm.);
- 3) Krajowe Biuro Wyborcze (ustawa z 5.1.2011 r. – Kodeks wyborczy, t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 754 ze zm.);
- 4) Instytut Pamięci Narodowej (ustawa z 18.12.1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2032 ze zm.);
- 5) jednostki prokuratury (ustawa z 28.1.2016 r. – Prawo o prokuraturze, t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1767 ze zm.);
- 6) jednostki organizacyjne Policji (ustawa z 6.4.1990 r. o Policji, t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 161 ze zm.);
- 7) Żandarmerię Wojskową (ustawa z 24.8.2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 430 ze zm.);
- 8) Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencję Wywiadu (ustawa z 24.5.2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2387 ze zm.);
- 9) Straż Graniczną (ustawa z 12.10.1990 r. o Straży Granicznej, t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 147 ze zm.);
- 10) Centralne Biuro Antykorupcyjne (ustawa z 9.6.2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2104 ze zm.).

6 6. Sądy i trybunały. Rozdział VIII Konstytucji określa sądy, które **sprawują wymiar sprawiedliwości w RP** oraz trybunały. Sąd Najwyższy (ustawa z 8.12.2017 r. o Sądzie Najwyższym, Dz.U. z 2018 r. poz. 5 ze zm.) i Naczelny Sąd Administracyjny (ustawa z 25.7.2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2107 ze zm.) tworzą odrębne jednostki organizacyjne, podobnie jak Trybunał Konstytucyjny (ustawa z 30.11.2016 r. o organizacji i trybie postępowania przez Trybunałem Konstytucyjnym, Dz.U. z 2016 r. poz. 2072 ze zm.). Wśród sądów powszechnych, wojskowych oraz administracyjnych można wyodrębnić wiele samodzielnych jednostek organizacyjnych, uznawanych przez Prawo zamówień publicznych za zamawiających. Trybunał Stanu (ustawa z 26.3.1982 r. o Trybunale Stanu, t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2050 ze zm.) nie tworzy samodzielnej jednostki organizacyjnej, gdyż jest finansowany i obsługiwany przez SN. Natomiast samodzielność finansową posiada Krajowa Rada Sądownictwa (ustawa z 12.5.2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 84 ze zm.), co oznacza, że jest zamawiającym w rozumieniu Prawa zamówień publicznych.

7 7. Gmina. Podstawową **jednostką samorządu terytorialnego** jest **gmina** (ustawa z 8.3.1990 r. o samorządzie gminnym, t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.). Wobec jednostek samorządu terytorialnego przepisy ustawy stosuje się:

- 1) przy wydawaniu dotacji celowych i subwencji oświatowej – od 1.1.1995 r.;
- 2) do wydatków ze środków własnych – od 1.1.1996 r.

W 1995 r. rada gminy, podejmując stosowną uchwałę, mogła nakazać wcześniejsze stosowanie ustawy także do wydatków ze środków własnych, przy czym w przypadku

podjęcia takiej uchwały nie było już możliwości odstąpienia od niej (czyli podjęcia kolejnej uchwały o rezygnacji ze stosowania ustawy).

Ponadto, od 1.1.1999 r. jednostkami samorządu terytorialnego są też **powiaty i województwa**. Wynika to ze zmian w strukturze administracyjnej kraju wprowadzonych m.in. ustawami z 5.6.1998 r.: o samorządzie województwa (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 913 ze zm.) i o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 995 ze zm.). Istniejące na trzech szczeblach struktury administracyjnej kraju jednostki samorządu terytorialnego zobowiązane są stosować ustawę w pełnym zakresie. Podobnie jak posiadające odrębną ustawę m.st. Warszawy (ustawa z 15.3.2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy, t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1817).

8. Związki metropolitalne. Przykładem związku metropolitalnego jest związek metropolitalny w województwie śląskim, którego zasady i tryb tworzenia oraz zasady funkcjonowania określa ustawa z 9.3.2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz.U. z 2017 r. poz. 730). Został on utworzony na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 26.6.2017 r. w sprawie utworzenia w województwie śląskim związku metropolitalnego pod nazwą „Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia” (Dz.U. z 2017 r. poz. 1290). Związek ten posiada osobowość prawną i wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność oraz samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową na podstawie uchwały budżetowej.

9. Związki międzygminne tworzone są w celu wspólnego wykonywania zadań publicznych lub w celu wspólnej obsługi. Następuje to w drodze uchwał podejmowanych przez rady zainteresowanych gmin. Ustawa może nałożyć obowiązek utworzenia związku. Związek posiada osobowość prawną, a zadania publiczne wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność (art. 65 SamGminU). Organem wykonawczym związku jest zarząd.

10. Jednostki budżetowe. Przez pojęcie „jednostki budżetowej” należy rozumieć taką jednostkę organizacyjną sektora finansów publicznych nieposiadającą osobowości prawnej, która (art. 11 FinPublU):

- 1) pokrywa swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadza na rachunek budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
- 2) prowadzi gospodarkę finansową według zasad określonych w ustawie o finansach publicznych;
- 3) jako podstawę gospodarki finansowej traktuje plan dochodów i wydatków, zwany planem finansowym.

11. Samorządowy zakład budżetowy (art. 14–17 FinPublU) odpłatnie wykonuje zadania własne jednostki samorządu terytorialnego, pokrywając koszty swojej działalności z przychodów własnych. Zadania te wykonywane są m.in. w zakresie: gospodarki mieszkaniowej, dróg, ulic, mostów i placów, wodociągów i kanalizacji, targowisk, lokalnego transportu zbiorowego, zieleni gminnej, cmentarzy. Samorządowy zakład budżetowy działa na podstawie rocznego planu finansowego, a z budżetu jednostki samorządu terytorialnego może otrzymywać dotacje przedmiotowe i dotacje celowe. Nadwyżkę środków obrotowych ustaloną na koniec okresu sprawozdawczego zakład wpłaca do budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

12. Agencja wykonawcza (art. 18–22 FinPublU) jest państwową osobą prawną tworzoną na podstawie ustawy w celu realizacji zadań państwa. Gospodarkę finansową

prowadzi na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych. Planowane wydatki agencji nie powinny być wyższe od planowanych dochodów, przy czym agencja może otrzymywać dotacje z budżetu państwa.

Agencja wykonawcza może zaciągać zobowiązania na okres realizacji danego zadania przekraczający rok budżetowy, jeżeli wydatki niezbędne na obsługę zobowiązania znajdują się w rocznym planie finansowym. Nadwyżkę środków finansowych agencja obowiązana jest corocznie wpłacać do budżetu państwa.

- 13** 13. **Instytucja gospodarki budżetowej** (art. 23–28 FinPublU) tworzona jest przez ministra lub Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów albo kierownika jednostki samodzielnie ustalającej swój budżet (np. Kancelaria Sejmu, NIK, NSA) w celu realizacji zadań publicznych. Instytucja ta odpłatnie wykonuje wyodrębnione zadania, a koszty swej działalności oraz zobowiązania pokrywa z uzyskiwanych przychodów. Uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego. Może otrzymywać dotacje z budżetu państwa. Koszty instytucji gospodarki budżetowej mogą być ponoszone tylko w ramach posiadanych środków finansowych obejmujących uzyskane przychody oraz środki z poprzedniego okresu.
- 14** 14. **Państwowy fundusz celowy**. Zgodnie z art. 29 FinPublU, państwowy fundusz celowy jest tworzony na podstawie ustawy i nie posiada osobowości prawnej. Stanowi wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje minister lub inny organ wskazany w ustawie. Przychody państwowego funduszu celowego pochodzą ze środków publicznych, a koszty są ponoszone na realizację wyodrębnionych zadań państwowych i mogą być pokrywane tylko w ramach posiadanych środków finansowych, pochodzących m.in. z dotacji.
- 15** 15. **ZUS**. Artykuł 66 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 300 ze zm.) określa **Zakład Ubezpieczeń Społecznych** jako państwową jednostkę organizacyjną, posiadającą osobowość prawną, nad którą nadzór sprawuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego. W skład Zakładu wchodzi: centrala i terenowe jednostki organizacyjne.
- Ustawa ta reguluje też działanie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 51 i n.) oraz Funduszu Rezerwy Demograficznej (art. 58 i n.).
- 16** 16. **KRUS**. Na mocy ustawy z 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 299 ze zm.) powstała **Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**, której prezes jest centralnym organem administracji rządowej, podległym ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi. Prezes KRUS z urzędu zarządza, utworzonym zgodnie art. 76 tej ustawy, Funduszem Składkowym Ubezpieczenia Społecznego Rolników. Fundusz ten jest osobą prawną.
- 17** 17. **Narodowy Fundusz Zdrowia** (NFZ) funkcjonuje na zasadach określonych w ustawie z 27.8.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1510 ze zm.). Artykuł 96 ust. 1 tej ustawy określa NFZ jako państwową jednostkę organizacyjną posiadającą osobowość prawną. W skład Funduszu wchodzi: centrala i oddziały wojewódzkie. Organami NFZ są: Rada Funduszu i rady oddziałów wojewódzkich oraz Prezes Funduszu i dyrektorzy oddziałów wojewódzkich.
- Zgodnie z art. 114 ust. 1 ww. ustawy środki finansowe Funduszu są środkami publicznymi. Jednak do podstawowej części wydatków Funduszu, czyli do zamówień

na **świadczenie opieki zdrowotnej**, stosuje się nie przepisy Prawa zamówień publicznych, lecz przepisy działu VI ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Wynika to z przepisów art. 132 ust. 2 i art. 138 tej ustawy.

Zgodnie z art. 5 pkt 34 ww. ustawy za świadczenia opieki zdrowotnej, co do zamawiania których NFZ nie stosuje przepisów o zamówieniach publicznych, uważa się:

- 1) świadczenia zdrowotne (czyli wszelkie usługi medyczne);
- 2) świadczenia zdrowotne rzeczowe (np. leki, wyroby medyczne);
- 3) świadczenia towarzyszące (zakwaterowanie i wyżywienie w zakładach opieki zdrowotnej oraz usługi transportu sanitarnego).

18. **SPZOZ**. Zaliczone do sektora finansów publicznych na mocy art. 9 pkt 10 FinPublU **samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej** stosują przepisy o zamówieniach publicznych w rzadkich przypadkach, ograniczających się do niektórych zamówień, niezbędnych dla funkcjonowania placówki. Natomiast podstawowe zadania tych podmiotów, czyli zamówienia na **świadczenia zdrowotne**, zgodnie z art. 26 ust. 5 ustawy z 15.4.2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2190 ze zm.), wyłączone są z obowiązku stosowania przepisów o zamówieniach publicznych. Ustawa ta weszła w życie 1.7.2011 r. i uchyliła ustawę z 30.8.1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (t.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.), w której istniał podobny przepis.

Jak wynika z art. 2 ust. 1 pkt 10 nowej ustawy, świadczeniami zdrowotnymi są działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania. Zamówienia na te świadczenia udzielane są podmiotom wykonującym działalność leczniczą lub osobom posiadającym odpowiednie fachowe kwalifikacje w drodze konkursu ofert. Odpowiednie zastosowanie mają w tym przypadku przepisy ustawy wskazanej w Nb 16. Przedmiot zamówienia nie może wykraczać poza rodzaj działalności leczniczej oraz zakres świadczeń zdrowotnych wykonywanych przez wykonawcę. Tryb udzielania zamówień na świadczenia zdrowotne opisany jest w art. 26, 26a i 27 tej ustawy.

Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej nie stosują przepisów o zamówieniach publicznych do żadnych zamówień, z wyjątkiem przypadku określonego w art. 3 ust. 1 pkt 5 PrZamPubl.

19. **Uczelnie publiczne**. Sytuację **uczelni publicznych** reguluje ustawa z 20.7.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.), która w art. 13 rozróżnia uczelnie publiczne i niepubliczne oraz akademickie i zawodowe. Zgodnie z art. 35 ust. 1 i 2 tej ustawy akademicką uczelnię publiczną tworzy się w drodze ustawy, natomiast zawodową uczelnię publiczną tworzy w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw szkolnictwa i nauki. Uczelnie posiadają osobowość prawną (art. 9 ust. 1 ww. ustawy).

20. **PAN**. Ustawa z 30.4.2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1475 ze zm.) określa **Polską Akademię Nauk** jako państwową instytucję naukową. Posiada ona osobowość prawną i działa poprzez swoje organy, którymi są Zgromadzenie Ogólne, Prezydium, Prezes i Kanclerz. Polska Akademia Nauk prowadzi swoją działalność także poprzez korporację uczonych oraz instytuty naukowe i inne jednostki przez siebie utworzone.

21 21. Instytucje kultury. Ustawa z 25.10.1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1983 ze zm.) stanowi, że działalność kulturalna polega na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury. Zgodnie z art. 8 tej ustawy, ministrowie oraz kierownicy urzędów centralnych organizują działalność kulturalną, tworząc **państwowe instytucje kultury**, dla których prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym. Podobne uprawnienie do tworzenia **samorządowych instytucji kultury** mają na mocy art. 9 jednostki samorządu terytorialnego.

Instytucje kultury uzyskują osobowość prawną i mogą rozpocząć działalność z chwilą wpisu prowadzonego przez organizatora (art. 14 ust. 1).

Zgodnie z art. 2 ww. ustawy, formami organizacyjnymi działalności kulturalnej są w szczególności: teatry, opery, operetki, filharmonie, orkiestry, instytucje filmowe, kina, muzea, biblioteki, domy kultury, ogniska artystyczne, galerie sztuki oraz ośrodki badań i dokumentacji w różnych dziedzinach kultury.

22 22. Państwowe i samorządowe osoby prawne są tworzone na podstawie ustaw. Ich gospodarka finansowa oparta jest na planie finansowym. Samorządowe osoby prawne tworzą go zgodnie z ustawą je powołującą w terminach wynikających z uchwały organu stanowiącego odpowiedniej jednostki samorządu terytorialnego. Natomiast sposób, tryb i terminy opracowywania projektów planów finansowych przez osoby prawne, dla których organem założycielskim lub nadzorującym jest organ administracji rządowej, określa rozporządzenie Ministra Finansów wydane na podstawie art. 138 ust. 6 FinPublU.

Plan finansowy państwowej osoby prawnej, każdej odrębnie, stanowi załącznik do ustawy budżetowej.

23 23. Instytuty badawcze. Ustawa o finansach publicznych z sektora finansów publicznych wyłączyła, oprócz przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego, także instytuty badawcze. Działają one na podstawie ustawy z 30.4.2010 r. o instytutach badawczych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 736 ze zm.), która weszła w życie 1.10.2010 r. Powstały z przekształcenia dotychczasowych jednostek badawczo-rozwojowych, dokonanego na podstawie art. 49 ustawy z 30.4.2010 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki (Dz.U. Nr 96, poz. 620 ze zm.).

Instytut badawczy jest **państwową jednostką organizacyjną, wyodrębnioną pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, która prowadzi badania naukowe i prace rozwojowe ukierunkowane na ich wdrożenie i zastosowanie w praktyce**. Instytut nabywa osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia nadać instytutowi status państwowego instytutu badawczego. Instytut taki otrzymuje dotację celową na finansowanie realizacji zleconych zadań.

Instytut badawczy zobowiązany jest stosować Prawo zamówień publicznych na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 3 PrZamPubl. W pełni należy tu podzielić stanowisko UZP zawarte w opinii dotyczącej stosowania ustawy przez instytuty badawcze (uzp.gv.pl).

24 24. Lasy Państwowe. Państwową jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej jest Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, działające na podstawie ustawy z 28.9.1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2129 ze zm.). Reprezentuje ono Skarb Państwa w zakresie zarządzania lasami należącymi do Skarbu

Państwa. Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych.

Lasy Państwowe prowadzą działalność na zasadach **samodzielności finansowej** i pokrywają koszty działalności z własnych przychodów. Otrzymują też dotacje celowe z budżetu. Przepisy o zamówieniach publicznych muszą stosować w całości jako podmiot określony w art. 3 ust. 1 pkt 2 PrZamPubl.

25. Podmioty prawa publicznego. Przepis art. 3 ust. 1 pkt 3 PrZamPubl dotyczy 25 podmiotów określanych w dyrektywach jako podmioty prawa publicznego. Posługując się przepisem art. 6 ust. 1 ustawy z 25.9.1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2152), można stwierdzić, że celem podmiotu prawa publicznego jest przede wszystkim **bieżące i nieprzerwane zaspokajanie potrzeb ludności**, a w szczególności produkcja lub świadczenie usług w zakresie:

- 1) inżynierii sanitarnej,
- 2) komunikacji miejskiej,
- 3) zaopatrzenia ludności w energię elektryczną, gazową i ciepłą,
- 4) zarządu państwowymi zasobami lokalowymi i terenami zielonymi,
- 5) usług pogrzebowych i utrzymania urzędzeń cmentarnych,
- 6) usług kulturalnych.

Przy określaniu podmiotów prawa publicznego w sferze komunalnej należy kierować się listą **zbiorowych** potrzeb **wspólnoty**, zawartą w art. 7 SamGminU. Są tam uregulowane m.in. następujące kwestie:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urzędzeń sanitarnych, wysypisk i utylizacji odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;
- 4) działalności w zakresie telekomunikacji;
- 5) lokalnego transportu zbiorowego;
- 6) ochrony zdrowia;
- 7) pomocy społecznej;
- 8) gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- 9) edukacji publicznej;
- 10) kultury fizycznej;
- 11) targowisk i hal targowych;
- 12) zieleni gminnej i zadrzewień;
- 13) cmentarzy gminnych;
- 14) porządku publicznego i ochrony przeciwpożarowej;
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych.

Podmiotami prawa publicznego są więc wszystkie państwowe i komunalne jednostki posiadające osobowość prawną i wykonujące wyżej określone zadania. Aby osoba prawna mogła zostać uznana za zamawiającego nie może działać w zwykłych warunkach rynkowych, w celu osiągnięcia zysku oraz nie może ponosić strat wynikających

z prowadzenia działalności. Zgodnie z brzmieniem motywu 10 dyrektywy 2014/24/UE, zapis odnoszący się do trzech wprowadzonych nowelizacją kryteriów uznania osoby prawnej za podmiot prawa publicznego nie powoduje rozszerzenia tej definicji, lecz stanowi wskazanie prawidłowej interpretacji omawianego pojęcia. Oznacza to, iż dotychczasowe rozumienie podmiotu prawa publicznego, sformułowane na podstawie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, pozostaje aktualne, a zmiana brzmienia art. 3 ust. 1 pkt 3 PrZamPubl stanowi jedynie uzupełnienie omawianej definicji.

Podobne stanowisko zajął UZP w opinii pt. Podmiot prawa publicznego w świetle nowelizacji przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych (uzp.gov.pl).

- 26** 26. **Radio i telewizja.** Przykładem osób prawnych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 PrZamPubl, są jednostki publicznej radiofonii i telewizji, do których zalicza się Telewizję Polską – Spółkę Akcyjną, Polskie Radio – Spółkę Akcyjną i spółki radiofonii regionalnej. Działają one na podstawie ustawy o radiofonii i telewizji. Jednostki te są zobowiązane do stosowania PrZamPubl, ale z wyłączeniem związanym z nabyciem audycji i materiałów do audycji lub ich opracowania, produkcji lub koprodukcji, jeżeli są przeznaczone na potrzeby świadczenia audiowizualnych lub radiowych usług medialnych udzielanych przez dostawców audiowizualnych lub radiowych usług medialnych.
- 27** 27. **NBP.** Na podstawie ustawy z 29.8.1997 r. o Narodowym Banku Polskim (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1373 ze zm.) działa polski bank centralny. Bank posiada osobowość prawną, a jego zadania opisane są w ww. ustawie. Do czasu wejścia w życie Prawa zamówień publicznych NBP nie stosował przepisów o zamówieniach publicznych. Obecnie musi je stosować jako podmiot określony w art. 3 ust. 1 pkt 3 PrZamPubl.
- 28** 28. **Poczta Polska.** Osobą prawną jest Poczta Polska. Jako operator pocztowy wykonuje ona powszechne usługi pocztowe w rozumieniu przepisów ustawy z 23.11.2012 r. – Prawo pocztowe (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2188 ze zm.). Ustawa ta weszła w życie 1.1.2013 r. i w znacznym stopniu otworzyła rynek usług pocztowych. Poczta Polska przestała mieć wyłączność na świadczenie zastrzeżonych usług pocztowych, jaką przyznawała jej wcześniej obowiązująca ustawa. Obecnie pocztowe usługi powszechne może świadczyć każdy podmiot posiadający status operatora pocztowego. Szczególny status posiada natomiast operator wyznaczony, który jest wybierany na okres 10 lat przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE) spośród operatorów pocztowych wyłonionych w drodze konkursu. W latach 2016–2025 Poczta Polska S.A. pełni obowiązki operatora wyznaczonego.
- Wcześniej jako państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej Poczta Polska zobowiązana była stosować ustawę na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 3 PrZamPubl (można tu pominąć odosobniony pogląd w tej sprawie wyrażony przez Z. Czarnika, w: *Babiarz*, Komentarz, 2013, s. 62). Po zmianach dokonanych ustawą z 5.9.2008 r. o komercjalizacji państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska” (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 261) trudno było jednoznacznie przesądzić, czy Poczta Polska była w dalszym ciągu podmiotem określonym w art. 3 ust. 1 pkt 3 PrZamPubl, czy już tylko podmiotem zobowiązanym do stosowania ustawy jedynie przy udzielaniu zamówień sektorowych. Jednak świadczenie zastrzeżonych usług pocztowych oraz struktura właścicielska przemawiały za uznaniem Poczty Polskiej jako zamawiającego

klasycznego, stosującego w niektórych przypadkach przepisy dotyczące zamówień sektorowych.

Po 1.1.2013 r. sytuacja skomplikowała się jeszcze bardziej. Z całą pewnością można stwierdzić, iż Poczta Polska musi przestrzegać przepisów Prawa zamówień publicznych przy udzielaniu zamówień sektorowych. Natomiast o tym, czy w dalszym ciągu jest zamawiającym klasycznym, działającym na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 3, zdecydować może jednoznaczne rozstrzygnięcie, czy Poczta Polska została utworzona w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym. Nie przesądzając tego, można jedynie stwierdzić, że pełnienie obowiązków operatora wyznaczonego nie jest wystarczającą przesłanką dla takiego stanowiska.

29. Związki podmiotów. Przepis art. 3 ust. 1 pkt 3a PrZamPubl zmierza do doprecyzowania dotychczasowych przepisów i pełnego dostosowania ich do dyrektyw. Te przewidują bowiem obowiązek stosowania ustawy przez związki złożone z jednostek państwowych, samorządowych lub podmiotów prawa publicznego. W uzasadnieniu rządowym do projektu nowelizacji z 2006 r. napisano (Uzasadnienie, druk sejmowy Nr 127, s. 2), iż zmiana ta ma na celu zapewnienie pewności prawa poprzez jasne i wyraźne wymienienie wszystkich podmiotów, na które nałożony jest obowiązek stosowania procedur ustawowych, a także ma zapobiec jakimkolwiek nadużyciom w systemie zamówień publicznych.

30. Zamawiający sektorowi. W przepisach art. 3 ust. 1 pkt 1–3a PrZamPubl określono podmioty zobowiązane do stosowania ustawy w całości i w każdym przypadku, z wyjątkiem zwolnień określonych w art. 4. Natomiast przepis art. 3 ust. 1 pkt 4 PrZamPubl zobowiązuje do stosowania ustawy także inne podmioty, w tym niepubliczne, ale ogranicza ten obowiązek tylko do zamówień udzielanych w celu wykonania określonej działalności. Zamówienia takie nazywane są zamówieniami sektorowymi. Rodzaje działalności zaliczone do zamówień sektorowych określone są w art. 132 PrZamPubl. Oznacza to, że wszelkie inne zamówienia, niebędące zamówieniami sektorowymi, mogą być udzielane bez stosowania przepisów o zamówieniach publicznych.

31. Warunki kwalifikacyjne. Dla uznania podmiotu za zobowiązanego do stosowania ustawy przy udzielaniu zamówień sektorowych niezbędne jest spełnienie jeszcze jednego z dwóch warunków: działalność takiego podmiotu musi być wykonywana na podstawie **praw szczególnych lub wyłącznych**, których definicja znajduje się w art. 3 ust. 2. Podmiot niewykonyjący takiej działalności, a udzielający zamówień sektorowych, może być uznany za zobowiązany do stosowania ustawy także wtedy, gdy **dominujący wpływ** mają na niego podmioty sektora finansów publicznych, inne państwowe jednostki organizacyjne albo niektóre osoby prawne, utworzone w celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym.

32. Środki publiczne. Dla uszczelnienia systemu zamówień publicznych i ograniczenia możliwości wydatkowania środków publicznych poza tym systemem, wprowadzono obowiązek stosowania ustawy przez podmioty, które nie mają obowiązku stosowania ustawy na mocy art. 3 ust. 1 pkt 1–4, ale finansują zamówienie **przy pomocy środków publicznych**. Warunkiem jest jednak to, iż udział środków publicznych w finansowaniu zamówienia musi przekroczyć 50% wartości zamówienia.

Podobnie wygląda sytuacja, jeżeli zamówienie jest w co najmniej 50% finansowane przez podmiot zobowiązany na mocy art. 3 ust. 1 pkt 1–3a do stosowania ustawy,

a zamawiającym jest podmiot do jej stosowania niezobowiązany. Nowela z 7.4.2006 r. znacznie jednak ograniczyła wprowadzone 2 lata wcześniej uszczelnienie. Samo zaistnienie opisanych warunków finansowania zamówienia nie jest już wystarczające dla powstania obowiązku stosowania Prawa zamówień publicznych. Zamówienie musi dotyczyć robót budowlanych określonych w art. 3 ust. 1 pkt 5 lit. c, a wartość zamówienia musi być co najmniej równa progowi unijnemu określone na podstawie art. 11 ust. 8, tj. kwocie 5 548 000 euro. Dopiero **jednoczesne zaistnienie wszystkich trzech przesłanek** nakłada obowiązek stosowania Prawa zamówień publicznych. Takie rozwiązanie eliminuje wątpliwości związane ze stosowaniem ustawy przez **inwestorów zastępczych**. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 5, niezależnie od rodzaju zastępstwa inwestycyjnego i rodzaju podmiotu sprawującego to zastępstwo, wybór bezpośrednich wykonawców robót budowlanych musi następować w drodze ustawy.

Nowelizacja z 22.6.2016 r. usunęła z przepisu art. 3 ust. 1 pkt 5 wyraz „łącznie”, ale w żaden sposób nie zmienia to dotychczasowego rozumienia przepisu, tzn. konieczności łącznego zaistnienia wszystkich trzech przesłanek, aby powstał obowiązek stosowania ustawy. Jak wyjaśnił UZP w opinii dotyczącej stosowania nowelizacji w zakresie podmiotowym i przedmiotowym (uzp.gov.pl), zmiana ta miała na celu maksymalne zbliżenie kształtu przepisu art. 3 ust. 1 pkt 5 do art. 13 dyrektywy 2014/24/UE, którego transpozycję stanowi. Wydaje się jednak, że takie maksymalne zbliżanie polskich przepisów do dosłownego brzmienia dyrektywy nie jest dobrym zabiegiem legislacyjnym. Wprowadza niepotrzebne zamieszanie i niepewność co do interpretacji przepisu, podczas gdy dotychczasowe brzmienie nie budziło żadnych wątpliwości, a było w pełni zgodne ze wspomnianym przepisem dyrektywy.

Odmienne będzie w sytuacji podmiotów zamawiających np. usługi lub dostawy finansowane z udziałem środków publicznych, które po nowelizacji nie muszą już stosować Prawa zamówień publicznych. Zmiana ta ma na celu przede wszystkim **ułatwić** podmiotom prywatnym wydatkowanie środków pochodzących z funduszy unijnych. Obejmuje ona oczywiście tylko te projekty unijne, które zostały rozpoczęte po wejściu w życie nowych przepisów, a beneficjenci środków unijnych nie mają w umowie zapisu zobowiązującego ich do stosowania ustawy.

33 33. Prawa szczególne i wyłączne. Na potrzeby zamówień sektorowych zawarto w art. 3 ust. 2 definicję praw szczególnych lub wyłącznych. Definicja ta określa jedną z sytuacji, w której podmiot prowadzący działalność określoną w art. 132 zobowiązany jest do stosowania ustawy przy udzielaniu niektórych zamówień. Obowiązek ten powstaje zatem wtedy, gdy podmiot prowadzący taką działalność uzyskał prawo do jej prowadzenia w drodze ustawy lub w drodze decyzji administracyjnej, jeżeli przyznanie prawa temu jednemu lub większej liczbie podmiotów **wywarło istotny wpływ na możliwość wykonywania tej działalności przez inne podmioty**.

W ten sposób dostosowano definicję praw szczególnych lub wyłącznych do definicji zawartej w art. 4 ust. 3 dyrektywy 2014/25/UE. Zrezygnowano zatem z dotychczasowego warunku przyznawania uprawnienia w sposób reglamentowany uznaniowo, nie zaś automatycznie, po spełnieniu określonych wymagań. Nie oznacza to jednak, że nową definicją objęto wszelkie uprawnienia w zakresie prowadzenia określonej działalności, przyznawane przez organy publiczne. Prawa szczególne lub wyłączne muszą wynikać z **arbitralnej woli państwa członkowskiego**. Element ten pozwala odróżnić prawa szczególne lub wyłączne od przypadków, w których przyznanie prawa

do prowadzenia działalności jest wynikiem działań zgodnych z przyjętymi wcześniej procedurami pozwalającymi również innym zainteresowanym podmiotom na ubieganie się o takie prawa. Dlatego w art. 3 ust. 2 wyłączone z praw szczególnych lub wyłącznych prawa, które przyznano w drodze procedury zapewniającej odpowiednie **upublicznienie postępowania** i których przyznanie opierało się **obiektywnych kryteriach**.

Do kategorii praw szczególnych lub wyłącznych nie należy w dalszym ciągu zaliczać uprawnień, które mogą zostać przyznane każdemu przedsiębiorcy spełniającemu określone warunki o charakterze obiektywnym, proporcjonalnym i niedyskryminacyjnym. Przyznanie takich uprawnień zależy bowiem nie od arbitralnej woli organu administracji, ale od spełnienia określonych przesłanek przez zainteresowanego przedsiębiorcę. Uzyskanie w taki sposób koncesji czy zezwolenia nie powoduje powstania żadnego stosunku zależności pomiędzy organem państwa a przedsiębiorcą i nie wpływa na jego pozycję na rynku – skoro również inne zainteresowane podmioty spełniające te same kryteria mogą się ubiegać o przyznanie im takich samych uprawnień (*Sołtysińska*, Europejskie prawo, s. 758).

Zatem dopiero wtedy, gdy przyznane prawa powodują ograniczenie w sposób istotny konkurencji na określonym rynku, powstaje obowiązek stosowania ustawy.

34. **Wykaz aktów prawnych.** Prawa, które przyznano w drodze procedury zapewniającej odpowiednie upublicznienie postępowania i których przyznanie opierało się na obiektywnych kryteriach **nie stanowią praw szczególnych lub wyłącznych** w rozumieniu zarówno art. 3 ust. 2 PrZamPubl, jak i art. 4 dyrektywy 2014/25/UE. W załączniku II do tej dyrektywy znajduje się wykaz unijnych aktów prawnych, obejmujących procedury zapewniające odpowiednią uprzednią przejrzystość w zakresie udzielania zezwoleń, a zatem niestanowiące praw szczególnych lub wyłącznych. Na podstawie upoważnienia zawartego w art. 3 ust. 2a Prezes UZP opublikował obwieszczenie z 28.7.2016 r. w sprawie wykazu aktów prawnych wdrażających przepisy określone w załączniku II do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z 26.2.2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (M.P. z 2016 r. poz. 722). W obwieszczeniu tym podał przepisy stanowiące odpowiedniki procedur zawartych w unijnych aktach prawnych wymienionych w załączniku II do dyrektywy. Załącznik ten obejmuje:

- 1) wydawanie zezwoleń na eksploatację gazu ziemnego zgodnie z procedurami określonymi w art. 4 dyrektywy 2009/73/WE;
- 2) wydawanie zezwoleń lub zaproszenie do składania ofert na budowę nowych instalacji służących do wytwarzania energii elektrycznej zgodnie z dyrektywą 2009/72/WE;
- 3) wydawanie zezwoleń zgodnie z procedurami określonymi w art. 9 dyrektywy 97/67/WE w odniesieniu do usługi pocztowej, która nie jest lub nie może być zastrzeżona;
- 4) procedura udzielania zezwoleń na prowadzenie działalności obejmującej wydobywanie węglowodorów zgodnie z dyrektywą 94/22/WE;
- 5) umowy o świadczenie usług publicznych w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 dotyczące świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego autobusem, tramwajem, koleją lub metrem i udzielone w drodze konkurencyjnej procedury przetargowej zgodnie z art. 5 ust. 3 tego rozporządzenia,

pod warunkiem, że okres obowiązywania tych umów jest zgodny z art. 4 ust. 3 lub 4 tego rozporządzenia.

35 35. Dofinansowanie. Każdy podmiot zobowiązany do stosowania ustawy w przypadku przyznawania środków finansowych na dofinansowanie projektu podmiotowi niezobowiązanemu z mocy ustawy do stosowania jej przepisów może zobowiązać tego ostatniego do wydatkowania przyznanych środków z zachowaniem zasad równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości. Nie może natomiast wymagać, aby podmiot otrzymujący dofinansowanie stosował przepisy Prawa zamówień publicznych, jak to było do czasu nowelizacji z 2009 r.

36 36. Wspólnota mieszkaniowa. Podmiotem niezobowiązanym do stosowania ustawy jest wspólnota mieszkaniowa, tworzona na mocy ustawy z 24.6.1994 r. o własności lokali (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 716 ze zm.).

Wspólnotę mieszkaniową, jak wynika z art. 6 tej ustawy, tworzy **ogół właścicieli**, których lokale wchodzi w skład określonej nieruchomości. Na ogół jednym z właścicieli, często większości lokali, jest gmina, która przekazuje na utrzymanie nieruchomości stosowne zaliczki. Z reguły gmina też, poprzez swoją komunalną jednostkę organizacyjną, wykonuje zarząd takiej nieruchomości. Jednak faktycznym zamawiającym, np. wykonanie prac remontowych, jest wspólnota mieszkaniowa. Nie posiada ona osobowości prawnej, ale zgodnie z ww. ustawą może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania. Stąd jako podmiot niewymieniony w art. 3 ust. 1 PrZamPubl, nie ma obowiązku stosowania ustawy (nie jest zamawiającym w rozumieniu ustawy). Nie ma go nawet wtedy, gdy zarząd nieruchomością wykonywany jest przez komunalną jednostkę organizacyjną, ponieważ zarządca ten działa w imieniu wspólnoty.

Nie można też wspólnocie mieszkaniowej przypisać obowiązku stosowania ustawy na mocy art. 3 ust. 1 pkt 5, ponieważ środki, jakimi dysponuje wspólnota, nie są środkami publicznymi. Fakt uiszczania zaliczek przez gminę nie oznacza przekazywania środków publicznych na finansowanie zamówienia, lecz jest opłatą przeznaczoną na utrzymanie nieruchomości. Nie można też uznać, że gmina bezpośrednio finansuje zamówienie, ponieważ pieniądze przekazywane są na konto wspólnoty w formie zaliczek na działalność wspólnoty, bez ich przeznaczenia na konkretne zamówienia.

Zbieżne z tym poglądem stanowisko zajął Minister Finansów, który stwierdził, że środki, jakie przekazuje gmina do kasy wspólnoty, nie są środkami publicznymi. Sprawą wspólnot mieszkaniowych zajmowały się sądy, które stwierdziły, że wspólnota mieszkaniowa nie musi stosować przepisów o zamówieniach publicznych. Przykładowo w wyr. z 10.9.2002 r. (I ACa 384/02, Legalis) Sąd Apelacyjny w Białymstoku stwierdził, że wybór zarządcy nieruchomości w sytuacji finansowania jego wynagrodzenia przez wspólnotę mieszkaniową z zaliczek wpłacanych przez członków wspólnoty nie stanowi zamówienia publicznego, również wtedy, gdy wpłacone zaliczki w ponad 50% pochodzą od gminy.

37 37. Energetyka jądrowa. Szczególna sytuacja dotyczy podmiotów, które udzielają zamówień w związku z przygotowaniem, realizacją i finansowaniem inwestycji w zakresie budowy obiektów energetyki jądrowej. Podmioty te stosują Prawo zamówień publicznych w zakresie odpowiadającym ich sytuacji prawnej wynikającej z art. 3, tj. przepisy o zamówieniach klasycznych lub zamówieniach sektorowych, a jednocześnie obowiązują je przepisy przewidziane w art. 41–44 ustawy z 29.6.2011 r.

o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1537). Przepisy te przewidują kilka odrębności od przepisów Prawa zamówień publicznych. I tak np. wykonawca, który nie wniesie wadium do upływu terminu składania ofert, musi być wezwany do jego wniesienia w dodatkowym terminie. Wezwanie o uzupełnienie dokumentów w trybie art. 26 ust. 3 PrZamPubl zamawiający zobowiązany jest wystosować trzykrotnie. Dopiero po tych dodatkowych bezskutecznych wezwaniach o wniesienie wadium lub złożenie dokumentów możliwe jest wykluczenie wykonawcy. Kilka istotnych odrębności przewidziano też dla postępowania prowadzonego w trybie negocjacji z ogłoszeniem oraz dodano nowe przesłanki unieważnienia postępowania.

Art. 4. [Wyłączenie stosowania]

Ustawy nie stosuje się do:

- 1) zamówień lub konkursów, których zamawiający jest obowiązany udzielić lub które ma obowiązek przeprowadzić na podstawie innej, niż określona ustawą, procedury:
 - a) organizacji międzynarodowej,
 - b) wynikającej z porozumienia tworzącego zobowiązanie prawnomiędzynarodowe, jak umowa międzynarodowa zawarta między Rzeczpospolitą Polską a jednym lub wieloma państwami niebędącymi członkami Unii Europejskiej, w celu pozyskania dostaw, usług lub robót budowlanych na potrzeby zrealizowania lub prowadzenia wspólnego przedsięwzięcia;
- 1a) zamówień lub konkursów w całości finansowanych przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, jeżeli zamawiający stosuje do tych zamówień lub konkursów inną, niż określona ustawą, procedurę organizacji międzynarodowej lub międzynarodowej instytucji finansującej;
- 1b) zamówień lub konkursów w ponad 50% finansowanych przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, jeżeli uzgodniono z nimi zastosowanie do tych zamówień lub konkursów innej, niż określona ustawą, procedury organizacji międzynarodowej lub międzynarodowej instytucji finansującej;
- 2) zamówień Narodowego Banku Polskiego związanych z:
 - a) wykonywaniem zadań dotyczących realizacji polityki pieniężnej, a w szczególności zamówień na usługi finansowe związane z emisją, sprzedażą, kupnem i transferem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych,
 - b) obrotem papierami wartościowymi emitowanymi przez Skarb Państwa,
 - c) obsługą zarządzania długiem krajowym i zadłużeniem zagranicznym,
 - d) emisją znaków pieniężnych i gospodarką tymi znakami,
 - e) gromadzeniem rezerw dewizowych i zarządzaniem tymi rezerwami,
 - f) gromadzeniem złota i metali szlachetnych,
 - g) prowadzeniem rachunków bankowych i przeprowadzaniem bankowych rozliczeń pieniężnych;
- 2a) zamówień Banku Gospodarstwa Krajowego:
 - a) związanych z realizacją zadań dotyczących obsługi funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw oraz realizacją programów rządowych, w części dotyczącej: